

دانشکده علوم پزشکی آبادان

تاریخ: ۹۸/۷/۱

شماره:

۲۹۹۰/۱۴/۹۸

برنامه ارزشیابی

دوره پزشکی عمومی

دانشکده علوم پزشکی آبادان

مهر ۱۳۹۸

مقدمه:

ارزیابی فرآیند بررسی نتایج (نیل به اهداف) یک برنامه است که از طریق سنجش رشد و تغییر در یک فرد یا گروه یا سازمان و همچنین روشها و امکانات و منابع اجرا میشود. در واقع ارزشیابی برنامه، فرایند بررسی نظامند کیفیت برنامه درسی در یک قلمرو محتوایی خاص و تعیین چگونگی بهبود کیفیت آن برنامه است که با هدفهای گوناگونی مانند ضرورت تعیین اولویت ها، مشخص کردن روشهای مناسب برای طراحی و اجرای برنامه، نظارت بر برنامه و تعدیل آن در خلال اجرا، مشخص کردن اینکه آیا برنامه به پیامدهای مطلوب دست یافته و اصلاح یا پایان برنامه های موجود انجام می شود. ارزیابی برنامه در سطوح گوناگون نظام آموزشی مانند سطح ملی، سازمانهای منطقه ای، سطح دانشکده یا دانشگاه، درون یک گروه یا بخش و در کلاس درس قابل انجام است. اطلاعات به دست آمده از ارزیابی برنامه درسی را می توان برای اطلاع از تغییرهای برنامه درسی در چند قلمرو از جمله طراحی دوره برنامه درسی، ارایه دوره برنامه درسی، ارزیابی، محیط یادگیری و غیره مورد استفاده قرار داد. ارزیابی نقش های بسیاری دارد. یکی از نقش های مهم ارزیابی تعیین ارزش خود برنامه درسی است. آیا برنامه درسی مقاصدی را که به خاطر آنها الگوپردازی شده است برآورده میکند؟ آیا برنامه درسی برای گروه معینی از دانشجویان که برایشان مورد استفاده قرار گرفته است، مناسب میباشد؟ در آموزش عالی که یکی از ارکان اساسی جامعه می باشد، ضرورت استفاده از ارزشیابی کاملاً آشکار است. زیرا به کمک ارزیابی می توان این نهاد را به تناسب تغییرات اجتماعی در مسیر تحول و دگرگونی قرار داد و به این طریق می توان در رابطه با نیازهای جامعه، برنامه های آن را مورد قضاوت قرار داد و در راه بهبود آن کوشید. به عبارتی برای آنکه نظام آموزش عالی از پویایی لازم برخوردار باشد، نظام ارزیابی به عنوان زیر نظام آن، باید عوامل اساسی را به طور مستمر مورد قضاوت قرار دهد و بازخورد آن را به تصمیم گیرندگان عرضه کند. صاحب نظران ارزیابی آموزشی در دیدگاه هایشان نسبت به اینکه ارزشیابی چیست و چگونه باید آن را انجام داد اختلاف نظر دارند. این اختلاف نظرها به ایجاد رویکردهای ارزشیابی آموزشی مختلف انجام شده است.

با توجه به اهمیت و نقش ارزیابی برنامه و دوره که ذکر آن رفت، در راستای اجرای استانداردهای دوره پزشکی عمومی و با عنایت به آیین نامه ارزشیابی دوره پزشکی عمومی دانشکده اقدام به تدوین برنامه ای جامع جهت ارزیابی نظامند دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی دانشکده علوم پزشکی آبادان هم به صورت تکوینی و هم به صورت تراکمی گردید.

تعاریف

دوره پزشکی عمومی:

یک دوره هفت ساله و متشکل از چهار مقطع علوم پایه؛ فیزیوپاتولوژی؛ کارآموزی و کارورزی می باشد که طی آن دانشجویان این رشته ۲۷۹ واحد درسی را می گذرانند و با مدرک پزشکی عمومی فارغ التحصیل می شوند.

ارزشیابی:

فرآیند نظام دار برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود به این منظور که تعیین می شود آیا هدف های مورد نظر تحقق یافته اند یا در حال تحقق یافتن هستند و به چه میزانی تحقق پیدا کرده است.

ارزشیابی آموزشی :

فرآیندی است که به تفسیر نتایج دوره بر اساس اطلاعات گردآوری شده می پردازد و مشخص می نماید که دوره آموزشی برگزار شده تا چه حد موفقیت آمیز بوده و در راستای اهداف سازمان بوده است.

کیفیت:

در یک نظام آموزشی، منظور از کیفیت، تحقق استانداردهای از پیش تعیین شده و مصوب می باشد.

اعتباربخشی:

نوعی ارزشیابی تخصصی رسمی مبتنی بر نظر خبرگان است.

اعتباربخشی آموزشی:

فرایندی است که در جریان آن یک سازمان مشخص با توجه به نظر مجموعه ای از خبرگان یک حوزه تخصصی، براساس استانداردهای مدون و از پیش تعیین شده، نسبت به انجام ارزشیابی های ادواری منظم واحدهای آموزشی در حوزه مورد نظر اقدام نموده و در مورد اعطای صلاحیت آموزشی به آنها تصمیم گیری می نماید.

ارزیابی تکوینی :

نوعی ارزیابی که در طول دوره فعالیت آموزشی انجام می شود و هدف آن اصلاح و بهبود وضعیت یادگیری دانشجو است.

ارزیابی تراکمی:

نوعی ارزیابی که معمولاً در پایان دوره انجام می شود و از نتایج این نوع ارزشیابی جهت تصمیم گیری راجع به فرد (ارتقا به سطوح بالاتر، نمره دهی و نهایتاً قضاوت) استفاده می شود.

اهداف

• گردآوری و تحلیل اطلاعات به منظور قضاوت در مورد اثر بخشی و کفایت برنامه آموزشی و اجزای اصلی آن

- شناسایی نقاط قوت و ضعف و فرصتها و چالش ها و مداخله جهت آن
- بررسی سازگاری و هماهنگی اجرای برنامه درسی با شیوه های از قبل پیش بینی شده
- تقویت زمینه های تصمیم گیری و سیاست گذاری آموزش پزشکی عمومی
- تقویت پاسخگویی به ذینفعان داخلی و خارجی برنامه
- ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی عمومی
- اندازه گیری نتایج فعالیت های یاددهی- یادگیری در یادگیرندگان
- تعیین میزان تحقق اهداف آموزشی در برنامه ریزی های درسی و آموزشی
- تعیین کیفیت برنامه های آموزشی (شناسنامه درس، اهداف درس، محتوا، منابع، روش تدریس، چگونگی آزمون، چگونگی ایجاد انگیزه در یادگیرندگان و ...)
- قضاوت در مورد امتیازات، مقررات، شیوه های پذیرش، مدیریت و ساختار آموزش
- ارائه بازخوردهای مناسب به اساتید بر اساس نتایج به دست آمده
- پایش، ارزیابی درونی و اعتباربخشی پزشکی عمومی در دانشکده
- ارزیابی اثربخشی تغییراتی که در گذشته اعمال شده
- جلب رضایت متخصصان حرفه ای اعتبارسنجی برنامه درسی

برنامه ارزشیابی نظامند دوره پزشکی عمومی:

برنامه ارزشیابی دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی آبادان با عنایت به مهمترین نقاط قوت، نقاط ضعف، چالش ها و فرصت هایی که عمدتاً " دانشکده با آن روبروست و با توجه به آیین نامه ارزشیابی دوره پزشکی عمومی (در برنامه استراتژیک دانشکده ذکر شده است) به دو صورت ارزیابی تکوینی (در طول دوره) و ارزیابی تراکمی (هر سال یکبار) می باشد.

ارزیابی تراکمی (هر ۵ سال یکبار) :

از الگوی ارزیابی کرک پاتریک استفاده می شود. این الگو اثربخشی برنامه ها را در چهار سطح مورد ارزیابی قرار می دهد که عبارتند از (۱) سطح واکنش (۲) سطح یادگیری (۳) سطح رفتار (۴) سطح نتایج

سطح نخست واکنش (Reaction):

منظور از واکنش میزان واکنشی است که فراگیران به تمامی عوامل موثر در اجرای یک دوره آموزش، از خود نشان می دهند. واکنش چگونگی احساس شرکت کنندگان را در مورد برنامه آموزش اندازه گیری می کند. این پیمایش ها به دنبال دریافت نظرات شرکت کنندگان نسبت به آموزش، برنامه درسی، تکالیف، مواد و تجهیزات آموزشی، کلاس یا وسایل و محتوای دوره های آموزشی... است.

سطح دوم: یادگیری (Learning)

یادگیری عبارت از تعیین میزان فراگیری مهارتها، تکنیک ها و حقایقی است که در دوره آموزشی، به شرکت کنندگان آموخته و برای آنان روشن شده است و می توان از راه آموزش های پیشین، ضمن و بعد از شرکت در دوره های آموزشی، به آنها پی برد.

سطح سوم: رفتار (Behavior)

منظور از رفتار، چگونگی و میزان تغییراتی است که در رفتار شرکت کنندگان در اثر شرکت در دوره های

آموزشی حاصل می شود و آن را روشن می سازد. این سطح نسبت به سطوح پیشین بسیار چالش برانگیز است چرا که شرکت کنندگان باید فرصتی را بر تغییر در رفتارشان به دست آورند ، زمان تغییر در رفتار را به صورت واقعی نمی توان پیش بینی کرد و اینکه جو سازمانی است که می تواند بر تغییر کردن یا نکردن رفتار در حین کار تاثیر داشته باشد.

سطح چهارم: نتایج (Result)

منظور از نتایج میزان تحقق هدف هایی است که به طور مستقیم به سازمان ارتباط دارد. اندازه گیری این سطح بسیار مشکل است و در شواهد آن از نتایجی از قبیل : کاهش هزینه ها، دوباره کاریها، افزایش کیفیت تولیدات، سود و فروش بررسی می شود. با عنایت به توضیحات فوق برنامه ارزیابی به شکل جدول ۱ می باشد:

ردیف	سطح مورد ارزیابی	نحوه ارزیابی	مجری	بازه زمانی بررسی و تحلیل
۱	سطح یک	بررسی رضایتمندی فراگیران و دانش آموختگان از برنامه (محتوا، مدرس، امکانات و...)	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی (مدیر گروه، رییس دانشکده، معاون آموزشی، مسول EDO)	سالانه
۲	سطح دو	بررسی تغییرات و مقایسه نتایج آزمون های مختلف دانشکده (آزمون صلاحیت	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	سالانه

		بالینی، آزمون علوم پایه، آسکی گروه ها و ... در تمامی سطوح پزشکی عمومی با استفاده از تحلیل های آماری بررسی تغییرات نمرات دانشجویان طی کارآموزی و کارورزی		
پایان هر دوره پزشکی که متشکل از ۴ دوره می باشد.	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	ارزیابی تغییرات رفتاری و عملکردی دانشجو با ارزشیابی ۳۶۰ درجه خود ارزیابی دانشجو	سطح سه	۳
سالانه	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	بررسی هزینه مصرف شده در آموزش بررسی میزان رضایتمندی مدیران مراکز مشغول به کار دانش آموختگان پزشکی عمومی	سطح چهار	۴

ارزیابی تکوینی (در طول دوره):

ارزیابی تکوینی در طول دوره با اهدافی نظیر شناسایی و اصلاح نقاط قابل بهبود و تصمیم گیری و سیاستگذاری ها و ... اجرا می شود. این برنامه مطابق ذیل می باشد:

ردیف	هدف ارزیابی	نحوه ارزیابی	مجری	بازه زمانی بررسی
				و تحلیل

دانشکده علوم پزشکی آبادان

تاریخ: ۹۸/۷/۱

شماره:

۲۹۹۰/۱۴/۹۸

سالانه	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی (مدیر گروه، رییس دانشکده، معاون آموزشی، مسول EDO)	طی بازدید های اعتباربخشی آموزشی دانشکده از بیمارستان	بررسی وضعیت اجرای برنامه پزشکی عمومی در بیمارستان های آموزشی و اجرای اقدامات مداخله ای	۱
سالانه	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	طی بازدید های خود ارزیابی اعتباربخشی موسسه ای	بررسی وضعیت اجرای برنامه پزشکی عمومی در گروه های علوم پایه دانشکده و سایر واحدهای مرتبط و اجرای اقدامات مداخله ای	۲
پایان هر نیمسال	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	بررسی نمرات ارزیابی اساتید توسط دانشجویان در سامانه سما و توجه به گزارشات اساتید مشاور	بررسی وضعیت اجرای برنامه پزشکی عمومی توسط اعضای هیأت علمی از دیدگاه دانشجویان و اجرای اقدامات مداخله	۳

دانشکده علوم پزشکی آبادان

تاریخ: ۹۸/۷/۱

شماره:

۲۹۹۰/۱۴/۹۸

۴	بررسی وضعیت اجرای برنامه پزشکی عمومی از نظر دانشجو و اجرای اقدامات مداخله ای	بررسی نتایج آزمون های پایان ترم و دوره های آموزشی	تیم مدیریتی دانشکده پزشکی	پایان ترم تحصیلی و دوره های آموزشی
۵	بررسی وضعیت اجرای برنامه پزشکی عمومی	بررسی طرح دوره ها و طرح درس های اساتید و تعیین میزان تناسب آن با کوریکولوم دوره	EDO دانشکده	در ابتدای هر ترم

روش گرد آوری اطلاعات

پرسشنامه

بحث گروهی

مصاحبه

مشاهده

بررسی مستندات و..

دانشکده علوم پزشکی آبادان

تاریخ: ۹۸/۷/۱

شماره:

۲۹۹۰/۱۴/۹۸

منابع ارزیابی

ضمن تاکید بر مشارکت تمامی ذینفعان در برنامه ارزشیابی، منابع اصلی ارزیابی عبارتند از: دانشجو، مدرسان، مسئولان برنامه در سطح دانشکده، مدیر گروه ها، مسئولان برنامه در سطح بیمارستان و..